KARI KOCA ARASINDAKİ SIRLAR

KURBANÜN NİSA

İzdivacın mesnun ve cimaın âdemi hicab ve belki sebebi terakki olduğu budur ki hakikat ikidir.

Biri hakikati ilâhiyyeyi faile ve biri hakikati kevniyei kabiledir ki hakikati ülâdan müessir ve hakikat-i saniyeden müteessir ile tâbir olunur. Hakikati failei müessirinin mazharı müzekkerlikdir ki sırrı kalemdir. Hakikati faile-i müteessirenin mazharı müenneslikdir iki sırrı levhdir. Pes sırrı ilâhi bu iki hakikata münhasırdır ki biri birinin âyinesidir. Ve bu kaide zevki kurbet ve vuslat olduğu budur. Zira iki hakikatın bir birine taaşşuku vardır ki izdivaç ve muaneka ile taaşşukda olan elem zail olur. Ve mültez ve mültezün bihin filhakika aynı vahide olduğu sırrı mezkûru münafi değildir. Zira taayyüni zükuretle taayyüni ünuset miyanında tefavüt vardır. Hakayıkın taaddüdü ise esmaye ve taayyünata nazırdır. Ve illâ müsemma birdir. Ve sırrı failiyette sırrı 'kabiliyet dahi vardır ki müzekkerin müennesden infialidir. Zira kadın tabiatı kevniye suretidir ki cemii eşyanın medarıdır. Yani cemii eşya tabiat üzerine mebnidir. Ve dünyadan acuz île tâbir olunduğu budur ki hakikati kevniye suretidir. Böyle iken halkı âlem onun yüzünden münfail olmakda ve âlayişine aldanmaktadır. Ve avreta serfuru etmek bütün dünyaya serfuru ve inkiyad etmek gibidir ki ol mâ'na dan secde ile tâbir olunur. Nitekim haleti izdivacta müşaheddir ki şah ve keda ve alâ ve edna ol halde sacid gibi olurlar Velâkin ehli müşahedenin secdesi aynı vahideye göre ve ehli hicabın secdesi taayyüni hariciyeye nisbetledir. Anın için avamı nâs cima-ı. şehveti tâbiiyeye ve havası nâs şuhudu ruhaniyeye bina ederler ki biri nefsıyle ve diğeri hakla harekettir. Ve nikâhda sırrı hakikat bulunmadıkça sıfah gibi olur. Bu cihetten mukallide taklid olunmaz. Belki muhakkika taklid olunur. Yani sol kimsenin ki sülukten nisbeti sahih olmaya ve belki mukallide müntehi ola. ana iradet dürüst olmaz. Ve illâ sifah gibi olur. Ve bu makamın anlaşılması gamizdır. Hemen basireti açup can gözü açık olanları göre gör.

Kurban : Yaklaşmak fiili - Nisa: Kadın.

Günümüz Türkçesiyle

KADINLA ERKEĞİN CİMA'SI- (YAKLAŞMASI)

Kadın ve erkeğin evlenerek cinsel ilişkide bulunması sünnet ve terakki sebebi olduğu ve bu ilişkiden mahrum kalmanın perdelenmeye neden oluşundaki hakikat **ikidir**.

Biri fail olan ilâhî hakikat ve **diğeri** yaratılmış dünya hakikati mesabesindedir.

Birinci hakikati müessir (etken) ve ikinci hakikati müteessir (etkilenen) ile açıklayabiliriz.

Fail olan ve etki eden ilâhi hakikatin mazharı erkeklikdir ki **sırrı kalem**dir.

Müteessir olan yani etkilen hakikati mazharı kadınlıktır ki, **sırrı sayfa**dır.

Öyle ise bu ilâhî sır bu iki hakikata münhasırdır ki biri birinin tecellisi olan ayna gibidir. Bu kaide (husus) cinsel birleşmedeki birleşmede olduğu (ilişki) gibidir. Zira iki hakikatın bir birine aşkı ve sevgisi vardır. Birleşmede, erkek ve kadın kollarını birbirlerinin boyunlarına sarmak suretiyle kucaklaşarak göğüsleri de birbirine temas ettirmesi ile aşktaki olan elem ve sıkıntıları gider. Kadınla rahatlayıp ve lezzet alan erkek ile ve bu zevkin olmasını sağlayan kadın hakikatte bir olduğu sırrını zikretmek yanlış değildir. Çünkü erkekliğin ve kadınlığın görünüşünde farklılık vardır. Bu hakikatlerin çokluğu ise isimler ve zuhur edişlerine göredir. Yoksa isimlendirilen, ad verilmiş olan erkek kadın birdir. Faaliyetin (Uyanmanın) sırrında bir kabiliyet sırrı dahi vardır ki erkeğin kadından etkilenmesi ve hareketlenmesidir. Zira kadın tabiatı kâinatın suretidir ki bütün yaratılmış şeylerin sebebi etrafında döneceği noktadır. Yani bütün eşya bu tabiat üzerine mebnidir. Dünyanın **"ihtiyar kadın"** ile tâbir edilmesi kâinatın hakiki suretinin bu şekilde (yani kadın) olmasındandır. Böyle iken insanlar onun yüzünden üzülmekte ve süsüne aldanmaktadır.

Kadına baş eğmek, dünyanın sözünü dinlemek, itaat ve bağlanmak gibidir. Burada baş eğme secde ile tâbir olunur. Nitekim cinsel birleşme halindeki durum padişah ve dilencinin (köle) durumu gibi rabbine (kadına) secde eden (erkek) kul gibidir. Fakat (bu durum) müşahede ehli (hakikate ulaşmışın) secdesi bir olan ilâha ve hicabın ehlinin (perdelenmiş dünya ehli) secdesi dışardan görülene yapılana

benzemektedir. Onun için insanların avamı cinsel birleşmeyi şehvetî (nefsani) tabiatından, havas (seçkin ve sırra ermişlerin) ruhanî şehveti müşahede (tevhid mertebesi) ederek yaparlar. Yani biri nefsiyle ve diğeri hakla (hakikatle) harekettir.

Nikâhdaki hakikat sırrı bulunmadıkça cinsel birleşme zina gibidir. Bu yönden talîdi cinsel birleşme taklit olunmaz (çünkü zinaya benzer). Bu (hakikat) taklit etmekle de bulunmaz. Belki hakikati taklit edilebilir. Yani bir kimsenin ki sülukten (manevi yetişmede) nisbeti (yolu) sahih olmayabilir. Belki taklit ederek sonuca erdirse de, onun bu isteği dürüst olmadığı gibi zina etmeye benzer. (Sahte veya nakıs mürşidlerin elinde yetişenler)

Bu makamın anlaşılması anlaşılması çok güçtür. Hemen basireti aydınlatıp, açıp can gözü açık olan kimseleri görerek gör, (anlamaya çalış). (Manevi işlerde yükselmiş kişileri bulmaya çalış.) (sh. 216)

KADINLAR HAKKINDA BİR MÜLÂHAZA

"Erkekler kadınların uzun saçlı fakat kısa akıllı olduklarını zannederler. Çocukları karınlarında taşıyan, sonra emziren ve büyüten kadınlar oldukları için onları gözetmek elbette erkekler üzerine düşen bir vazifedir. Fakat erkeklerin bu vazifelerinden dolayı kadınları kendilerinden aşağı görmeleri doğru mudur?

"İsmail Hakkı Bursevi kaddese'llâhü sırrahu'l azîz erkekle kadın arasındaki farkı tespit ederken kadınların hükümet riyasetinde bulunmaları iyi olamayacağını söyledikten sonra şu mülâhazayı da söylemekten geri durmuyor:

(Velâkin kadın iki nevidir: hakikî ve hükmî Şöyle ki reculiyeti nakıs ve mürüvveti kasır ve siyasete gayri kadir olanlar dahi kadınlara mülhaktır. Anın için zahirde kadını zapteden ve bâtında havayı nefsini söken kimse pek azdır- Ve hilafı dahi buna kıyas oluna- Yine nice kadınlar vardır ki aklı kâmil ve tasarrufı tam ile rical hükmündedir-

Şaire Zeyneb şöyle diyor:

Zeyneb ko meyli zineti d ün yay e zen gibi
Merdane vâr sade dil ol terki ziver et.

<u>**Günümüz Türkçesiyle**</u>

(Lakin kadın iki kısımdır: hakikî ve hükmî (gerçekten kadın-hükmen kadın)

Şöyle ki erkekliği noksan ve insanlığı az ve siyasette kabiliyetsiz (geçinmeyi beceremeyen erkekler) dahi kadınlar sınıfına dâhildir. Onun için zahirde kadını zapt eden (ikna eden erkek) ve bâtında nefsin isteklerini gideren (tatmin) erkek pek azdır. -Bunun tersini dahi buna kıyas edin-(Yani erkeği ikna edip ona hükümran olan kadında pek azdır)

Yine nice kadınlar vardır ki aklı kâmil ve tasarrufu tam ile erkek hükmündedir. Şaire Zeyneb şöyle diyor:

Keşfet nikabını yeri göğü münevver et
Bu âlem anasırı firdevs-i enver et

Depret lebini cüşe getir hacz-i kevseri
Amber saçını çöz bu cinânı muattar et

Hattın berat verdi saba yeline dedi
Tez er Hatay'a Çin'i tamam et müsahhar et

Yâr yolunda âşk ile derdinden ölenin
Kim der sana ki hecr ile cânın mükedder et

Zeynep çü dost zülfü gibi tarümarsın

Divane olma şiirini divan ü defter et
Zeyneb ko meyli ziynet-i dünyaya zen gibi
Merdane var sade-dil ol terk-i ziver it

***

(Zeyneb) aç peçeni yeri göğü aydınlat
Bu unsurlar âlemi Firdevs cenneti gibi nurlansın

Depret dudağını, kevser şarabını cüşa getir
Amber kokulu saçını çöz, bu cennetleri kokulandır

Yazın izin verdi sabah rüzgârına dedi ki;
Tez! Hatay'a oradan Çin'e var; hepsini sihirle

Yâr yolunda âşk ile derdinden ölenin
Kim der sana ki ayrılıkla ile cânın kederlendir

Zeynep dostun saçları gibi darmadağınsın
Deli olma şiirini divanda topla ve deftere yaz

Zeyneb kadınlar gibi dünyaya ve süsüne meyli bırak
Erkekler gibi süsü terk etmede sadık gönüllü ol

(Ruhül Mesneviden C- 2, S- 197)- (sh. 131)

Kaynak:

Mehmed Ali Aynî, Türk Azizleri-1, Bursalı ve Ruh'ul-Beyan Müellifi İsmail Hakkı, Marifet Basımevi,1944, İstanbul,

YORUM

Bu yazıda İsmail Hakkı Bursevi kaddese'llâhü sırrahu'l azîz ledünni bir gerçeği ifşa etmektedir. Fusus-ül Hikemin "Muhammed Fass"ında da bu konu benzer şekilde açıklanır. Bizim burada söylemek istediğimiz mevzu ise karı kocanın birbiriyle geçinememesinde **"Rabb ile kulun"** arasındaki ilişki ile eş manada olmasıdır. Eğer bir erkek eşini sevmiyor ve ona katlanmıyorsa Allah Teâlâ ile arasında bir kulluk sorunu olduğu; bir kadın da kocası ile geçinmiyor ona sabretmiyorsa, bu da kadının çok noksanlık yaptığı ve yanlış hareket ettiğini gösterir. Çünkü **"rabb"** makamının özelliklerinden biri terbiye eden sahip çıkan demektir. Bu sebeple kadın yuvaya sahip çıkmalıdır.

Ayrıca buradan çıkarılacak diğer bir sonuçlar

Bekâr kalmanın dinî bir eksiklik olduğu; (evlenmek dinin yarısıdır)

Boşanmanın ne kadar zararlı bir durum olduğu; (Boşanmak Allah Teâlâ'nın hoş görmediği helallerden olması)

Erkek kadını boşama hakkı yalnız zina halinde olduğu;

anlaşılmaktadır.

Evliliği huzursuzla geçirenler bu yazıyı ibretle okumalıdır.

İhramcızâde İsmail Hakkı